

ШКУРКО Вікторія,
аспірант кафедри фінансів
Державного торговельно-економічного
університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

ORCID: 0000-0002-2684-2025
v.shkurko@knute.edu.ua

SHKURKO Viktoriia,
Postgraduate Student
of the Department of Finance
State University of Trade and Economics
19, Kioto St., Kyiv, 02156, Ukraine

ORCID: 0000-0002-2684-2025
v.shkurko@knute.edu.ua

СЕКТОР ПЕРЕСТРАХУВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ

REINSURANCE SECTOR IN THE FINANCIAL SYSTEM

Вступ. Формування та перспективний розвиток ринку страхування пов'язані з перестрахованням, що є механізмом забезпечення фінансової стійкості страховика незалежно від розміру капіталу та страхових резервів. Цей механізм дає змогу збалансувати страховий портфель, тобто стабілізувати фінансовий стан компанії та гарантує виконання зобов'язань перед клієнтами в повному обсягу.

Проблема. Глобалізація економіки загострює питання подальшого розвитку ринку перестраховання в умовах інтеграції економіки країни у світовий простір, гармонізації національного законодавства з відповідними європейськими положеннями. Зазначене актуалізує доцільність дослідження стану ринку перестраховання та визначення детермінант його розвитку.

Мета статті – виокремлення негативних чинників впливу та детермінантів розвитку ринку перестраховання в Україні на основі аналізу його поточного стану.

Методи. Застосовано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання: абстрактно-логічний та порівняння; аналізу і синтезу; статистичний та графічний; теоретичного узагальнення.

Результати дослідження. За підсумками аналізу стану ринку перестраховання за 2017–2020 рр., а саме його основних показників, як-от: частка страхових премій, передана на перестраховання, та частка виплат, отриманих від перестраховиків, частка вихідного перестраховання встановлено наявність можливостей його розвитку та вдосконалення. Ідентифіковано загальні причини зміни показників перестрахової діяльності, виокремлено основні фактори впливу на ринок перестраховання та сформульовано загальні детермінанти його розвитку.

Introduction. The formation and future development of the insurance market is associated with reinsurance, which serves as a mechanism to ensure the financial stability of the insurer, regardless of the size of capital and insurance reserves. This mechanism allows to balance the insurance portfolio, and helps to stabilize the financial condition of the company and guarantees the fulfillment of obligations to customers.

Problem. In the context of economic globalization, the issue of further development of the reinsurance market is especially relevant, especially in the integration of the country's economy into the world space and harmonization of national legislation with the appropriate European provisions. This highlights the feasibility of studying the state of the reinsurance market and determining the determinants of its development.

The aim of the article is to identify the negative factors and determinants of development of the reinsurance market in Ukraine based on the analysis of its current state.

Methods. General and special methods of cognition such as abstract and logical, comparison, analysis and synthesis, statistical and graphical, theoretical generalization and formulation of conclusions were applied in the paper.

Results. The results of the analysis of the reinsurance market for 2017–2020, its main indicators such as the share of insurance premiums transferred to reinsurance, the share of payments received from reinsurers, the frequency of initial reinsurance and etc. indicate the possibility of its development and improvement. The general reasons of indicators' changes of reinsurance activity are identified, the basic factors of influence on the reinsurance market are highlighted and the general determinants of its development are formulated.

Висновки. Виділено основні фактори, які стримують розвиток ринку перестрахування в Україні: відсутність стабільного економіко-політичного середовища та нормативно-правової бази, значна інформаційна закритість страховиків, низький попит на страхові послуги серед населення. Встановлено, що вітчизняний перестраховий ринок має значний потенціал розвитку і для його активації необхідне ефективне регулювання з боку держави та створення належних умов для підготовки та функціонування професійних страховиків.

Ключові слова: ринок перестрахування, страхова компанія, страхова премія, перестрахова премія, вихідне перестрахування.

Conclusions. The author identifies the main factors that hinder the development of the reinsurance market in Ukraine, such as lack of stable economic and political environment and regulatory framework, significant unavailability of insurers information and low demand for insurance services among the population. The domestic reinsurance market has significant development potential and its activation requires effective state regulation and the creation of appropriate conditions for the training and operation of professional insurers.

Keywords: reinsurance market, insurance company, insurance premium, reinsurance premium, initial reinsurance.

JEL Classification: F13, F68, O33, O380

Вступ. Розвиток економічних зв'язків між учасниками перестрахування та зростання суспільної потреби у перестрахових послугах обумовлює поступове зростання та розширення ринку страхування, який наразі посідає наступне після банківського ринку місце з капіталізації на фінансовому ринку. Формування та перспективний розвиток ринку страхування пов'язаний з перестрахуванням, яке виступає механізмом забезпечення фінансової стійкості страховика незалежно від розміру капіталу та страхових резервів. Такий механізм дає змогу збалансувати страховий портфель, тобто стабілізувати фінансовий стан компанії та гарантує виконання зобов'язань перед клієнтами в повному обсягу.

Проблема. Перестрахування є найважливішим сегментом міжнародного ринку страхування, який постійно зазнає суттєвих змін. Саме тому актуальним є дослідження стану ринку перестрахування та визначення детермінант його розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми стану та розвитку ринку перестрахування розглядали вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема: розвиток теоретичного підґрунтя та методичного забезпечення перестрахової діяльності досліджували О. Воронченко [1]; методичний підхід до збалансованого страхового портфеля за рахунок операцій перестрахування запропонували О. Журавка, Є. Мордань, В. Олійник та ін. [2]; глобальний капітал ринку перестрахування оцінено Н. Захарченко та С. Явір [3]; можливості ринку перестрахування вивчено А. Грзадковською [4]; специфічні принципи організації та функціонування ринку перестрахування досліджували А. Стасюк, К. Сосенкова Л. Заволока [5]; модель інституційного забезпечення розвитку державного регулювання страхової діяльності в Україні за рівнями економічних відносин запропонували Л. Морозова та О. Тимошук [6] та ін.

Віддаючи належне розробкам науковців в частині теоретичних та практичних підходів до функціонування ринку перестрахування, невирішеним є питання його подальшого розвитку в умовах інтеграції економіки країни у світовий простір, гармонізації національного законодавства з відповідними європейськими положеннями, пріоритетами

національної економічної політики. Актуальним залишається питання вдосконалення механізму перестраховування як інструменту забезпечення фінансової стійкості страхової компанії незалежно від розміру капіталу та страхових резервів, що відносить його до таких сутнісних елементів страхування, як управління ризиком та сукупність розподільних і перерозподільних відносин. Удосконалення напрямів перестрахової діяльності забезпечить стабільне й ефективне функціонування страхового ринку, створення цілісного, високоліквідного, надійного сегмента фінансового ринку в країні, регульованого державою і здатного інтегруватися у світові ринки фінансових послуг.

Метою статті є дослідження стану ринку перестраховування в Україні, виокремлення негативних факторів впливу та детермінант його розвитку.

Методи. Теоретичною та методологічною базами для написання статті стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених у сфері страхування та перестраховування, матеріали Національного банку України. Для досягнення мети дослідження і реалізації поставлених завдань використано методи аналізу та синтезу (для оцінки стану ринку перестраховування), порівняння (для аналізу статистичних даних), абстрагування та узагальнення (для виділення основних проблем та напрямків розвитку), статистичний і графічний (для узагальнення статистичної інформації), абстрактно-логічний (для формулювання висновків та пропозицій).

Результати дослідження. Економічний розвиток країни залежить як від стану її фінансового сектора, так й від ринку страхування. В Україні, як і у більшості розвинених країн, перше місце за розмірами активів посідає ринок банківських послуг, друге – ринок страхування [7]. Операції у сфері страхування можуть щонайкраще акумулювати та розподілити фінансові ресурси для відшкодування понесених страховальниками збитків. З 24.02.2022 р. в Україні запроваджено воєнний стан, проте це не означає, що ринок перестраховування перестав працювати. Більшість страховиків організували свою роботу, евакуювавши співробітників у безпечніші регіони, забезпечивши віддалену роботу персоналу, збереження технічних засобів та баз даних. Саме тому для мінімізації й уникнення збитків, безпосереднього вирівнювання обсягу відповідальності за прийнятими у страхуванні подіями та забезпечення фінансової стійкості страховика використовуються операції перестраховування.

Згідно зі статтею 12 Закону України "Про страхування" "Перестраховування – це страхування одним страховиком (цедентом, перестраховальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх обов'язків перед страхувальником у іншого страховика (перестраховика) резидента або нерезидента, який має статус страховика або перестраховика, згідно із законодавством країни, в якій він зареєстрований" [8].

Основною метою перестраховування є фінансовий захист перестраховальника (страховика) від майбутніх фінансових втрат, які він зможе зазнати, якщо не буде перестрахованим. Із зростанням нестабільної економічної ситуації у країні підвищується значення перестраховування. Зважаючи на розгорнуті бойові дії та їхні катастрофічні наслідки, вітчизняному ринку загрожує значні збитки. Однак місткість страхового ринку для покриття ризиків тероризму та політичного насильства залишається стабільною. Перестраховані страховики можуть збільшити ємність свого страхового портфеля шляхом підписання договорів прямого страхування за ризиками, які перевищують за своєю повною вартістю його фінансові ресурси, а також забезпечити страховику збільшення фінансових можливостей, які призведуть до зростання кількості укладених договорів та зменшення можливого рівня неплатоспроможності [9]. Також НБУ рекомендує страховикам спростити процедуру врегулювання випадків, які мають ознаки страхових, що забезпечить страховий захист споживачів за спрощеною процедурою врегулювання страховиками подій з випадків, що мають ознаки страхових, за всіма видами страхування та всіма типами контрагентів.

Ринок перестраховування є важливою частиною ринку страхування, ці поняття взаємопов'язані та взаємозалежні. Зміни макроекономічних показників ринку страхування спричиняють зміни на ринку перестраховування. Для підтвердження доцільно проаналізувати кількість страхових компаній (СК), страхових премій, сплачених на перестраховування, відносно валових та основних кількісних показників ринку перестраховування (рис. 1).

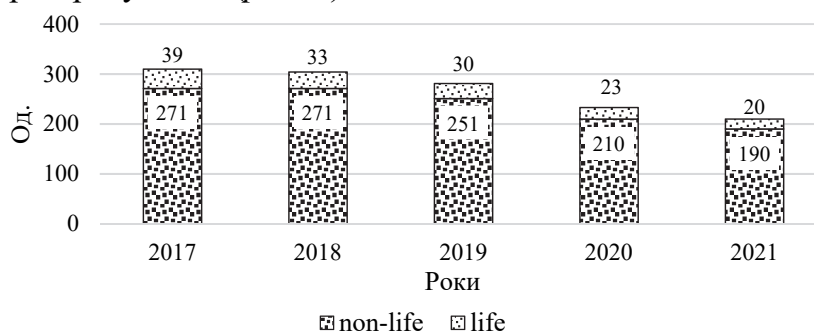

Рис. 1. Динаміка кількості страхових компаній на страховому ринку України за 2017–2021 рр., од., станом на 1 січня

Джерело: складено автором за даними [10].

Тенденція до скорочення кількості страховиків зумовлена загальною нестабільністю економічної та політичної ситуації, що спричиняє добровільні відмови від ліцензій з боку суб'єктів господарювання.

Очищення ринку від певної кількості неконкурентоспроможних СК можна вважати позитивним явищем, але, з огляду впливу на ринок перестраховування, вихід з ринку частини страховиків, які історично займалися вхідним перестраховуванням, призвів до скорочення обсягів страхових премій та виплат (рис. 2).

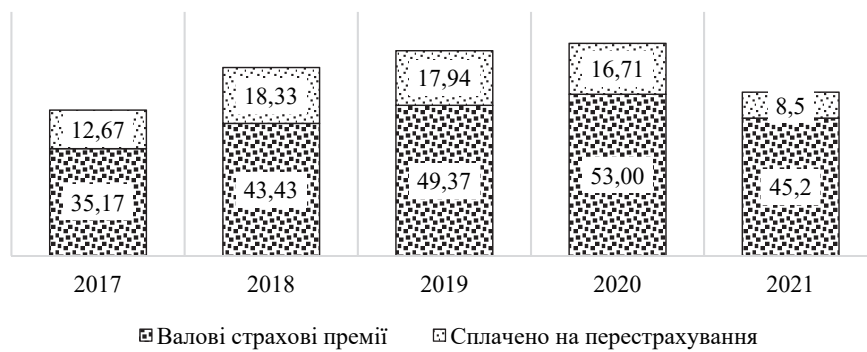

Рис. 2. Динаміка валових страхових премій та виплат на страховому ринку України за 2017–2021 рр., млрд грн, станом на 1 січня

Джерело: складено автором за даними [10].

Як впливає з рис. 2, до 2020 р. спостерігалася тенденція зростання валових страхових премій, однак у 2021 р. порівняно з попередніми періодами ці показники скоротились [10].

Вітчизняний ринок перестраховування продовжує розвиватися, хоч і не демонструє прямих тенденцій розширення. Основні показники діяльності ринку перестраховування за 2017–2020 рр. (див. табл. 1) засвідчують, що станом на 1 січня 2020 р. порівняно з аналогічним показником 2017 р., спостерігається підвищення ділової активності між українськими перестраховиками та перестраховувальниками. Страхові виплати, як компенсаційні виплати, що отримуються від перестраховиків, за досліджуваний період зросли майже вдвічі (табл. 1), проте така ситуація повністю залежить від ймовірності настання страхових випадків.

Результати аналізу свідчать про зростання вітчизняного ринку перестраховування, що, в свою чергу, демонструє отримання якісної фінансової підтримки та залучення додаткового капіталу через перестраховування.

Таблиця 1

Динаміка основних показників ринку перестраховування України за 2017–2020 рр., млрд грн

Показник	Станом на 01.01.				Абсолютне відхилення			
	2017	2018	2019	2020	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019	2020/ 2017
Сплачено на перестраховування, у тому числі:	12.7	18.3	17.9	16.7	5.7	-0.4	-1.2	4.0
перестраховикам-резидентам	8.7	14.9	14.9	13.4	6.2	0	-1.5	4.7
перестраховикам-нерезидентам	4.0	3.4	3.0	3.3	-0.6	-0.4	0.3	-0.7
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	1.2	1.2	2.5	2.5	0	1.3	0.0	1.3
перестраховиками-резидентами	0.3	0.3	0.4	0.3	0	0.2	-0.1	0
перестраховиками-нерезидентами	1.0	0.9	2.0	2.2	0	1.1	0.2	1.3
Отримані страхові премії від перестраховувальників-нерезидентів	0.04	0.05	0.05	0.06	0.01	0.00	0.01	0.02
Виплати, компенсовані перестраховувальникам-нерезидентам	0.01	0.01	0.04	0.01	0	0.03	-0.04	-0.01

Джерело: розраховано автором за даними [10].

Відповідно до світових тенденцій спостерігається практика передання більш великих та небезпечних страхових ризиків за кордон, що має на меті захист національного ринку від імовірності настання ситуації, що унеможливить здійснення страховиком виплати страховальнику [11]. Тому особливої уваги заслуговує аналіз вихідного перестраховування у співвідношенні до валових страхових премій протягом 2017–2020 рр. (табл. 2).

Таблиця 2

Співвідношення вихідного перестраховування України та валових страхових премій за 2017–2020 рр., %

Показники	2017	2018	2019	2020
Частка вихідного перестраховування у валових страхових преміях:	36.02	42.21	36.34	31.53
перестраховикам-резидентам	68.72	81.48	83.29	80.27
перестраховикам-нерезидентам	31.28	18.52	16.71	19.73

Джерело: складено автором за даними [10].

Переважну частину вихідного перестраховування зосереджено у перестраховиків-резидентів, що є позитивною тенденцією, оскільки зменшує відтік капіталу та втрату значних фінансових ресурсів через передання ризику за кордон. Це, з одного боку, демонструє якісні зміни на ринку внутрішнього перестраховування, а з іншого – характеризує недостатній розвиток зовнішнього перестраховування.

Розвиток вітчизняного ринку перестраховування та розширення співпраці з міжнародними ринками та розширення бізнесу сприяє зростанню позитивного іміджу країни в світі, а отже, й її інвестиційної привабливості [12, с. 149]. Важливим елементом в оцінці розвитку ринку перестраховування є частка вхідного перестраховування (рис. 3).

Рис. 3. Динаміка отриманих страхових премій від перестраховальників-нерезидентів у 2017–2020 рр., млрд грн, станом на 1 січня

Джерело: складено автором за даними [10].

Результати аналізу показують, що частка ринку вхідного перестраховування є малою, але спостерігається тенденція зростання довіри до вітчизняних СК, доказом чого є збільшення на 16.7 млн грн обсягів коштів, переданих на перестраховування українським перестраховикам на початок 2020 р. порівняно з 2017 р. Цей сегмент ринку має вагомі

перспективи, враховуючи участь України в СОТ та прагнення повного членства в ЄС. Вагомим чинником, який визначає необхідність розвитку вхідного перестраховування в Україні, є глобалізація світового страхового ринку.

Вітчизняний страховий ринок зазнає значних перевтілень, однак поряд з позитивними змінами є негативні причини, що затримують подальший розвиток ринку, а саме:

- нестабільність економічної та політичної ситуації в країні;
- недосконалість нормативно-правового забезпечення;
- недовіра населення до страховиків та низький рівень поінформованості громадян щодо послуг страхових компаній;
- зниження попиту на страхові послуги відповідно до зниженням платоспроможності населення;
- недостатній розвиток страхової інфраструктури;
- низький рівень надійності та гарантованості вкладення коштів;
- недостатній розвиток регіональних страхових ринків, які мають помітні територіальні диспропорції [12, с. 148];
- воєнний стан та бойові дії;
- прискорені темпи зростаючої інфляції, яка впливає на розмір виплат;
- зростаючі претензії, пов'язані із заробітною платою та витратами на охорону здоров'я, а також судові витрати.

Для вирішення існуючих проблем важливим кроком є внесення змін до нормативно-правової бази, що регулює страхову діяльність. Заслужують на схвалення прийняті зміни в Законі "Про Страхування" від 18 листопада 2021 р. (повністю буде введено в дію через 2 роки), зміни вимог до ліцензування страховиків, оцінки їх платоспроможності та ліквідності, корпоративного управління й управління ризиками, припинення діяльності компаній та передавання страхового портфеля тощо. Також вперше в українському законодавстві з'явиться чіткий механізм припинення діяльності страховиків та передбачено можливість уведення в страхову компанію тимчасової адміністрації для захисту інтересів клієнтів [13]. Відповідність перестраховика підвищеним вимогам до капіталізації, диверсифікації та розміщенню перестрахових резервів, досвіду роботи керівництва та персоналу у сфері перестраховування забезпечать безпеку виконання перестрахових зобов'язань за прийнятими у перестрахованні ризиками краще, ніж будь-які реєстраційні бюрократичні процедури. Введення ліцензування перестрахової діяльності надасть можливість НБУ створити базу даних ризиків, які передаються у перестраховування: перестрахові платежі за окремими ризиками, страхові виплати по них, визначити збитковість за тими чи іншими операціями з перестраховування. Такі заходи, спрямовані на системний і детальний аналіз операцій з перестраховування, нададуть можливість державному регулятору вдосконалювати свої контрольні функції. Для страхового ринку це стане додатковою можливістю використання інформації для проведення андеррайтингу при укладанні договорів з перестраховування, а також для здійснення актуарних розрахунків для визначення розмірів тарифів з перестраховування.

Поряд з удосконаленням законодавства, важливим є створення умов для розвитку діяльності професійних перестраховиків. На вітчизняному ринку страхування перестрахову послугу здебільшого надають універсальні страхові компанії, а не професійні перестраховики. Це, в свою чергу, породжує нові ризики в перестрахованні та створює демпінгові перестрахові тарифи. Саме тому створення належних умов для професійних перестраховиків забезпечить високу якість та розширений перелік перестрахових послуг.

За існування професійних перестрахових компаній особливої уваги потребують процедури ліцензування та реєстрація перестраховиків. СК повинні мати прозорі структури власності, розкривати інформацію про всіх власників з істотною участю та ключових учасників компанії.

Прагнення максимально розосередити ризики, їх неоднорідність та сумарна величина припускає проведення операцій перестраховування на міжнародному страховому ринку. Перестраховування, як засіб міжнародного перерозподілу ризику, потребує відповідної концентрації, що є як вимогою задоволення потреб у формуванні належної перестрахової ємності, так і результатом глобалізації світового страхового ринку.

Зростанню попиту на перестраховування можуть посприяти рейтингові агентства, які відіграють важливу роль при виборі перестраховика, диктують досягнення відповідної капіталізації, впровадження програм ризик-менеджменту, забезпечуючи зменшення схильності страховиків до ризику.

Висновки. Виявлено що впродовж 2017–2020 рр. перестраховий ринок України був цілком залежний від соціально-економічної ситуації в країні, демонструючи фази зростання в період стабільності та спад під час криз, у тому числі в умовах воєнного стану. За результатами аналізу виділено основні фактори, які стримують розвиток ринку перестраховування в Україні: відсутність стабільного економіко-політичного середовища та нормативно-правової бази, значна інформаційна закритість страховиків, низький попит на страхові послуги серед населення, введення воєнного стану та бойових дій, швидкозростаюча інфляція, недостатній рівень розвитку страхової інфраструктури та професійних перестраховиків. Вітчизняний перестраховий ринок має значний потенціал розвитку, і для його реалізації необхідне ефективне регулювання з боку держави, створення належних умов для підготовки та функціонування професійних страховиків.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що він не має фінансових чи нефінансових конфліктів інтересів щодо цієї публікації; не має відносин із державними органами, комерційними або некомерційними організаціями, які могли б бути зацікавлені у поданні цієї точки зору. З огляду на те, що автор працює в установі, яка є видавцем журналу, що може зумовити потенційний конфлікт або підозру в упередженості, остаточне рішення про публікацію цієї статті (включно з вибором рецензентів та редакторів) приймалося тими членами редколегії, які не пов'язані з цією установою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воронченко О. В. Ринок перестраховання в Україні: становлення, проблеми та перспективи розвитку. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5937>
2. Формування страхового ринку України в контексті сталого розвитку: звіт про НДР (остаточний). Суми: СумДУ, 2018. 219 с.
3. Захарченко Н. В., Явір С. А. Вплив COVID-19 на ринок страхування в Україні та всьому світі. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2021. № 4. С. 110-128.
4. Grzadkowska A. (2021). Reinsurance market sees challenges, opportunities amid turmoil of 2020. *Insurance Business America*. URL: <https://www.insurancebusinessmag.com/us/news/breaking-news/reinsurance-market-sees-challenges-opportunities-amid-turmoil-of-2020-243944.aspx> (дата звернення 25.11.2021).
5. Стасюк А., Сосенкова К., Заволока Л. Удосконалення функціонування ринку перестраховання в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду (2015-2017 рр.). *Інфраструктура ринку*. 2019. № 30. С. 230-234.
6. Морозова Л., Тимошук О. Розвиток державного регулювання страхової діяльності в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2. С. 134-140.
7. Звіт НБУ про майбутнє регулювання ринку страхування в Україні. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=4 (дата звернення 22.02.2022).
8. Закон України "Про страхування" (офіц. текст: за станом на 21 жовтня 2019р.). URL: www.rada.gov.ua (дата звернення 25.11.2021).
9. Галицька Я. В. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку перестраховання в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7672> (дата звернення 22.11.2021).
10. Фориншурер. URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення 23.11.2021).
11. Кнейслер О. В. Ринок перестраховання України: теоретико-методологічні домінанти формування та пріоритети розвитку: монографія. Терноп. нац. екон. ун-т. Київ: Центр учеб. л-ри, 2012. С. 391-414.
12. Кострач Л. М., Рудь Л. О. Тенденції розвитку страхових компаній в Україні. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2015. № 2. С. 135-154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/zpnuudp_2015_2_12
13. Новий закон для ринку страхування – що зміниться для компаній та споживачів їхніх послуг. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/noviy-zakon-dlya-rinku-strahuvannya--scho-zmynitsya-dlya-kompaniy-ta-spojivachiv-yihnih-poslug> (дата звернення 27.11.2021).

REFERENCES

1. Voronchenko, O. V. (2017). Reinsurance market in Ukraine: formation, problems and prospects of development. *Efficient economy*, 12. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5937> [in Ukrainian].
2. The formation of the insurance market of Ukraine in the context of sustainable development: report on research (final) (2018). Sumy: Sumy State University [in Ukrainian].
3. Zaharchenko, N. V., & Javir, S. A. (2021). Vplyv COVID-19 na rynek strahuvannya v Ukraini ta vs'omu sviti [Impact of COVID-19 on the insurance market in Ukraine and in the world]. *Rynkova ekonomika: suchasna teorija i praktyka upravlinnja – Market economy: modern theory and practice of management*, 4, 110-128 [in Ukrainian].

4. Grzadkowska, A. (2021). Reinsurance market sees challenges, opportunities amid turmoil of 2020. *Insurance Business America*. <https://www.insurancebusinessmag.com/us/news/breaking-news/reinsurance-market-sees-challenges-opportunities-amid-turmoil-of-2020-243944.aspx> (access date 25.11.2021) [in English].
5. Stasjuk, A., Sosenkova, K., & Zavołoka, L. (2019). Udoskonalennja funkcionuvannja rynku perestrahuvannja v Ukraї'ni z urahuvannjam zarubizhnogo dosvidu (2015-2017rr.) [Improving the functioning of the reinsurance market in Ukraine, taking into account foreign experience (2015-2017)]. *Infrastruktura rynku – Market infrastructure*, 30, 230-234 [in Ukrainian].
6. Morozova, L., & Tymoshhuk, O. (2021). Rozvytok derzhavnogo reguljuvannja strahovoi' dijaj'nosti v Ukraї'ni [Development of state regulation of insurance activity in Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnja – Problems and prospects of economics and management*, 2, 134-140 [in Ukrainian].
7. Zvit NBU pro majbutnje reguljuvannja rynku strahuvannja v Ukraї'ni [NBU report on the future regulation of the insurance market in Ukraine]. https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/White_paper_insurance_2020.pdf?v=4 (access date 22.02.2022) [in Ukrainian].
8. Law of Ukraine "On Insurance" (official text: as of October 21, 2019). www.rada.gov.ua (access date: 25.11.2021) [in Ukrainian].
9. Halytska, Ya. V. (2020). Current state and prospects of reinsurance market development in Ukraine. *Efficient economy*, 2. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7672> (access date 22.11.2021).
10. Forenschurer. <http://forinsurer.com> (access date 23.11.2021) [in Ukrainian].
11. Kneisler, O. V. (2012). *Reinsurance market of Ukraine: the oretical and methodological dominants of formation and priorities of development*. Ternopil. nat. econ. un-t. Kyiv. Centr ucheb. l-ry [in Ukrainian].
12. Kostrach, L. M., & Rud, L. O. (2015). Tendencies of development of insurance companies in Ukraine. *Collection of scientific works of the National University of State Tax Service of Ukraine*, 2, 135-154. http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2015_2_12 [in Ukrainian].
13. New law for the insurance market – what will change for companies and consumers of the irservices. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/noviy-zakon-dlya-rinku-strahuvannya--scho-zminitsya-dlya-kompaniy-ta-spojivachiv-yihnih-poslug> (access date 27.11.2021) [in Ukrainian].

Надійшла до редакції 24.03.2022.

Прийнято до друку 31.03.2022.

Публікація онлайн 24.06.2022.